

Regeringens proposition

2006/07:62

Undantag i vissa fall från tekniska egenskapskrav
på byggnadsverk

Prop.
2006/07:62

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 15 mars 2007

Fredrik Reinfeldt

Andreas Carlgren
(Miljödepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det i lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. införs ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från lagens krav att byggnadsverk skall uppfylla väsentliga tekniska egenskapskrav. Enligt förslaget skall undantagsmöjligheten få användas om det finns särskilda skäl och undantaget avser uppförande eller ändring av byggnader i experimentsyfte eller avser byggnadsverk som behöver flyttas för att uppföras på en ny plats. Undantag får inte göras om det skulle medföra risk för människors säkerhet eller hälsa. Bemyndigandet föreslås träda i kraft den 1 juli 2007.

I propositionen föreslås också att lagen (1985:1040) om rätt för en skadenämnd att besluta i vissa frågor om avhjälpande av fukt- och mögelskador skall upphöra att gälla vid utgången av juni 2007 eftersom den inte längre är aktuell.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Lagtext.....	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.	4
2.2	Förslag till lag om upphävande av lagen (1985:1040) om rätt för en skadenämnd att besluta i vissa frågor om avhjälpande av fukt- och mögelskador	5
3	Ärendet och dess beredning.....	6
4	Undantag från tekniska egenskapskrav på byggnadsverk.....	7
5	Upphävande av lagen (1985:1040) om rätt för en skadenämnd att besluta i vissa frågor om avhjälpande av fukt och mögelskador.....	11
6	Författningskommentar	12
6.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.	12
6.2	Förslaget till lag om upphävande av lagen (1985:1040) om rätt för skadenämnd att besluta i vissa frågor om avhjälpande av fukt- och mögelskador.....	12
Bilaga 1	Promemorians lagförslag.....	13
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanserna – förslaget om undantag från tekniska egenskapskrav	14
Bilaga 3	Lagrådsremissens lagförslag	15
Bilaga 4	Lagrådets yttrande	16
	Utdrag ur protokoll vid regeringsammanträde den 15 mars 2007	18
	Rättsdatablad.....	19

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.,
2. lag om upphävande av lagen (1985:1040) om rätt för skadenämnd att besluta i vissa frågor om avhjälpande av fukt- och mögelskador.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.

Härigenom föreskrivs att 21 § lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §¹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela *de närmare föreskrifter som behövs för att byggnadsverk skall uppfylla kraven enligt 2 och 2 a §§.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela *föreskrifter om*

1. vad som närmare behövs för att ett byggnadsverk skall uppfylla kraven enligt 2 och 2 a §§, och

2. undantag från kraven i 2 och 2 a §§, om det finns särskilda skäl och undantaget avser

a) uppförande eller ändring av en byggnad i experimentsyfte, eller

b) byggnadsverk som behöver flyttas för att uppföras på en ny plats.

Undantag enligt första stycket 2 får inte göras, om det skulle medföra risk för människors hälsa eller säkerhet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

¹ Senaste lydelse 1999:366.

2.2 Förslag till lag om upphävande av lagen (1985:1040)
om rätt för en skadenämnd att besluta i vissa frågor
om avhjälpande av fukt- och mögelskador

Härigenom föreskrivs att lagen (1985:1040) om rätt för en skadenämnd att besluta i vissa frågor om avhjälpande av fukt- och mögelskador skall upphöra att gälla vid utgången av juni 2007.

3 Ärendet och dess beredning

Med anledning av att det i Gällivare och Kiruna kommuner finns behov av att flytta ett stort antal byggnader har det i Regeringskansliet upprättats en promemoria med förslag till en lagändring för att möjliggöra undantag från vissa krav på byggnadsverk i lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. (dnr M2006/5872/R). Promemorians lagförslag återges i *bilaga 1*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Remissvaren och en sammanställning av dem finns tillgängliga i Miljödepartementet (dnr M2006/5872/R).

Regeringen föreslog i 1991 års kompletteringsproposition (prop. 1990/91:150, bilaga II:10, s. 100) att Småhuskadenämnden skulle avvecklas. Samtidigt föreslogs att lagen (1985:1040) om rätt för en skadenämnd att besluta i vissa frågor om avhjälpande av fukt- och mögelskador skulle upphävas efter slutförd avveckling av Småhuskadenämnden. Riksdagen beslutade om avveckling av Småhuskadenämnden. Eftersom avvecklingen nu är slutförd behandlas upphävandet av lagen i detta ärende.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 15 februari 2007 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som återges i *bilaga 3*. Lagrådets yttrande återges i *bilaga 4*. Med anledning av Lagrådets synpunkter har förslaget justerats. Detta redovisas i avsnitt 4. Det andra lagförslaget är så enkelt att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

4 Undantag från tekniska egenskapskrav på byggnadsverk

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om dels vad som närmare behövs för att ett byggnadsverk skall uppfylla kraven enligt 2 och 2 a §§ lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk m.m., dels undantag från kraven i 2 och 2 a §§ samma lag, om det finns särskilda skäl och undantaget avser uppförande eller ändring av byggnader i experimentsyfte eller avser byggnadsverk som behöver flyttas för att uppföras på en ny plats. Undantag får inte göras om det skulle medföra risk för människors säkerhet eller hälsa. Bemyndigandet träder i kraft den 1 juli 2007.

Promemorians förslag innebär ett generellt bemyndigande att meddela föreskrifter om undantag från de tekniska egenskapskraven på byggnadsverk enligt 2 och 2 a §§ lagen om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk m.m.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna har tillstyrkt eller inte haft något att erinra mot förslaget. *Handikappombudsmannen (HO)*, *Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam)* och *De handikappades riksförbund (DHR)* har avstyrkt förslaget i den del det avser undantag från kravet på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga och anfört att ett sådant undantag skulle innebära ett avsteg från den nuvarande handikappolitiken samt att situationen i Gällivare och Kiruna i stället bör ses som en möjlighet att i ett samlat grepp åtgärda och undanröja utestängande hinder och brister i miljön. *Krisberedskapsmyndigheten* och *Sveriges Kommuner och Landsting* har anfört att möjligheten till undantag inte får äventyra skyddet för liv, personlig säkerhet och hälsa. *Räddningsverket* har yttrat att kommunerna är skyldiga att säkerställa att den skyddsnivå som i dag accepteras enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor för en byggnad inte blir sämre vid en ny lokalisering. *Riksantikvarieämbetet* har yttrat att det är viktigt att i de fall undantag görs ändå se till att varsamhetskraven i 3 kap. 10–14 §§ plan- och bygglagen (1987:10) beaktas för att förhindra att kulturhistoriskt värdefulla byggnader ändras på ett ovarsamt eller förvanskande sätt i samband med flyttning. *HO* och *Handisam* har avstyrkt att undantagsmöjligheten skall kunna användas vid experimentbyggande och typgodkännandeverksamhet. *Boverket* har avstyrkt att undantagsmöjligheten skall kunna användas vid typgodkännandeverksamhet. *Boverket* och *Gällivare kommun* har påtalat att de helst ser att det föreslagna undantaget kan tillämpas generellt vid all flyttning av byggnader. Flera remissinstanser har instämt i behovet att överväga en generell reglering av flyttning av byggnader i bygglagstiftningen.

De tekniska egenskapskraven på byggnadsverk

I 2 och 2 a §§ lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. (BVL) finns de övergripande bestämmelserna om de tekniska egenskapskrav som byggnadsverk skall uppfylla.

Enligt 2 § skall ett byggnadsverk uppfylla väsentliga tekniska egenskapskrav i fråga om 1) bärförmåga, stadga och beständighet, 2) säkerhet i händelse av brand, 3) skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö, 4) säkerhet vid användning, 5) skydd mot buller, 6) energihushållning och värmeisolering, 7) lämplighet för avsett ändamål, 8) tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga, och 9) hushållning med vatten och avfall. I 2 a § ställs krav bl.a. för hissar i byggnader.

I 21 § finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela de närmare föreskrifter som behövs för att byggnadsverk skall uppfylla kraven enligt 2 och 2 a §§.

I 3–8, 10–13 och 17 a §§ förordningen (1994:1215) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. (BVF) finns de närmare tekniska egenskapskraven, dvs. de bestämmelser som behöver efterlevas för att en byggnad skall anses uppfylla de övergripande väsentliga egenskaper som anges i lagen.

Tidigare och nuvarande möjligheter till undantag från egenskapskraven

Bestämmelser om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk fanns tidigare i 3 kap. plan- och bygglagen (1987:10). I samband med plan- och bygglagens tillkomst infördes i 16 kap. 1 § tredje stycket en bestämmelse med rätt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att i enskilda fall medge undantag från bl.a. de tekniska egenskapskraven i 3 kap.

Av förarbetena till plan- och bygglagen (prop. 1985/86:1 s. 853) framgår att regeringen inte förutsåg något stort behov av den dispensbestämmelsen. Ett visst behov av att kunna göra undantag från bestämmelserna om krav på byggnadsverk kunde dock konstateras för särskilda situationer såsom vid experimentbyggnad och typgodkännandeverksamhet.

Regeringen bemyndigade inte Boverket att medge undantag från bestämmelserna i 3 kap. plan- och bygglagen och, såvitt känt, har regeringen inte utnyttjat möjligheten att medge undantag.

Bestämmelserna om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk flyttades 1995 från 3 kap. plan- och bygglagen till BVL och BVF. I plan- och bygglagen återfinns numera endast en hänvisning (3 kap. 3 §) om att byggnadsverk skall uppfylla de krav som anges i BVL.

Den tidigare möjligheten att medge undantag från bestämmelserna om krav på byggnader (16 kap. 1 § tredje stycket plan- och bygglagen) har inte fått någon motsvarighet i BVL.

Eftersom de tekniska egenskapskraven på byggnadsverk sedan 1995 endast regleras i BVL kan den hänvisning till 3 kap. som fortfarande finns i 16 kap. 1 § tredje stycket plan- och bygglagen inte tolkas på annat sätt än att möjligheten att medge undantag från 3 kap. plan- och bygglagen numera endast omfattar de bestämmelser med andra krav som fortfarande regleras i 3 kap., dvs. om byggnaders placering och utformning

(1 och 2 §§), om ändring och underhåll av byggnader (10–13 §§) samt om tomter, allmänna platser och områden för andra anläggningar än byggnader (15–18 §§). Undantagsmöjligheten i 16 kap. 1 § tredje stycket plan- och bygglagen kan alltså inte anses omfatta de tekniska egenskapskraven på byggnadsverk i BVL.

Utrymmet för undantag från de tekniska egenskapskraven har således begränsats sedan BVL:s tillkomst. Några motiv bakom denna begränsning redovisades inte i förarbetena (prop. 1993/94:178).

Enligt 18 § andra stycket BVF har dock Boverket möjlighet att i enskilda fall i experimentsyfte medge mindre undantag från bestämmelserna i 10–15 §§, om det finns särskilda skäl.

Behovet av en möjlighet till undantag från egenskapskraven

Behovet av att kunna göra undantag från de byggnadstekniska kraven i BVL har nu aktualiserats i samband med den förestående flyttningen av byggnadsverk (byggnader och anläggningar) i Gällivare och Kiruna kommuner med anledning av gruvnäringens utveckling i Malmfälten.

Situationen att fysiskt flytta byggnadsverk i befintligt skick från en plats till en annan är inte författningsreglerad och inte heller kommenterad i förarbetena till bygglagstiftningen. Frågan är nu om placerandet av en tidigare uppförd byggnad på en ny plats är att betrakta som ett uppförande av byggnad och vilka tekniska egenskapskrav som i så fall bör gälla för byggnaden på den nya platsen. Frågan har, såvitt är känt, inte varit föremål för domstolsprövning.

I den nuvarande bygglagstiftningen delas fysiska byggnadsåtgärder in i tre kategorier: 1) uppförande av byggnad, 2) ändring av byggnad genom tillbyggnad eller annan ändring än tillbyggnad och 3) underhåll av byggnad.

Vid uppförande eller ändring av en byggnad skall en rad väsentliga funktionskrav på byggnadsverkets tekniska egenskaper enligt BVL och BVF vara uppfyllda. Vid uppförande skall de tekniska egenskapskraven tillämpas fullt ut. Vid ändring skall hänsyn tas till ändringens omfattning och byggnadsverkets förutsättningar vid tillämpningen av de tekniska egenskapskraven. Enligt 8 kap. plan- och bygglagen krävs bygglov för dessa byggnadsåtgärder. Vad som avses med tillbyggnad eller annan ändring än tillbyggnad framgår av förarbetena till BVL (prop. 1993/94:178 s. 38). Med tillbyggnad avses att utöka en befintlig byggnad, t.ex. genom påbyggnad. Att vidta någon annan åtgärd än tillbyggnad beskrivs som att ta i anspråk, inreda, installera, färga om m.m. Vad som avses med nybyggnad eller uppförande av byggnad är inte närmare definierat.

Att fysiskt flytta ett byggnadsverk från en plats till en annan anses vara en fysisk bygglovspliktig byggnadsåtgärd. Eftersom flyttning av ett byggnadsverk (att placera ett tidigare uppfört byggnadsverk på en ny plats) är en byggnadsåtgärd som inte kan anses omfattas av vare sig ”tillbyggnad” eller ”annan ändring än tillbyggnad”, såsom dessa uttryck är definierade, kan man motsatsvis komma till slutsatsen att placerandet av en tidigare uppförd byggnad på en ny plats omfattas av det som i lagen kallas ”uppförande av byggnad” och att de krav som är förenade med en sådan byggnadsåtgärd i plan- och bygglagen, BVL och BVF därför blir tillämpliga.

Vid en omfattande flyttning av befintliga byggnadsverk, såsom den i Gällivare och Kiruna kommuner, är det dock uppenbart att flyttningen blir ohanterlig om alla tekniska krav på nya byggnadsverk i BVL och BVF måste vara uppfyllda för varje byggnadsverk oavsett när byggnadsverket ursprungligen uppfördes. För att flyttningen av byggnadsverk i Gällivare och Kiruna skall kunna genomföras på ett effektivt och för alla berörda acceptabelt sätt, bör det därför göras möjligt att tillåta undantag från de tekniska egenskapskraven. Enligt Boverkets bedömning skulle det annars framför allt bli svårt att klara de krav som gäller energi, tillgänglighet, användbarhet och brandsäkerhet.

Om en möjlighet att meddela föreskrifter om undantag från de tekniska egenskapskraven inte införs kan detta bl.a. leda till att en stor mängd byggnadsverk i Gällivare och Kiruna kommer att behöva rivras och nya behöva uppföras i dessas ställe. En sådan situation skulle innebära en förhållandevis omfattande och onödig kapitalförstöring i en tid då det finns väl utvecklad teknik för att flytta byggnader i sin helhet. En situation som innebär att undantag inte kan göras från uppställda tekniska egenskapskrav skulle också innebära en risk för kulturförstöring eftersom det både i Gällivare och Kiruna finns kulturhistoriskt värdefull bebyggelse som kan behöva flyttas för att kunna bevaras.

Även om det är den uppkomna exceptionella situationen i Gällivare och Kiruna kommuner som aktualiserar behovet av ett bemyndigande i BVL finns det anledning att i det fortsatta arbetet med en översyn av bygglagstiftningen närmare fundera på behovet av en generell reglering i plan- och bygglagen och BVL för flyttning av byggnader.

Bemyndigandets omfattning och användning

Med anledning av det som *Lagrådet* har anfört bör bemyndigandet att meddela föreskrifter om undantag utformas så att det inte är helt obegränsat. Det här lagstiftningsärendet är föranlett av behovet av att i en sådan särskild situation som den i Gällivare och Kiruna lösa behovet av att kunna flytta byggnadsverk.

Därutöver har behovet av undantag för experimentbyggande uppmärksamats. För uppförande eller ändring av en byggnad i experimentsyfte fanns en undantagsmöjlighet när de tekniska egenskapskraven för byggnadsverk reglerades i 16 kap. 1 § tredje stycket plan- och bygglagen. Den möjligheten bör finnas kvar.

Tidigare fanns dessutom möjlighet till undantag vid typgodkännande-verksamhet. Eftersom typgodkända eller tillverkningskontrollerade material, konstruktioner och anordningar enligt 19 § BVL numera förutsätts uppfylla kraven i 2 § BVL är undantag från de tekniska egenskapskraven för typgodkännande-verksamheter inte längre aktuellt.

Mot bakgrund av detta bör bemyndigandet kunna avgränsas till att få användas om det finns särskilda skäl och undantaget avser uppförande eller ändring av byggnader i experimentsyfte eller avser byggnadsverk som behöver flyttas för att uppföras på en ny plats. Undantag bör inte få göras om det skulle medföra risk för människors säkerhet eller hälsa.

Regeringen kommer i BVF att ytterligare precisera undantagen, bl.a. så att det blir tydligt att byggnadsverken åtminstone skall uppfylla de tek-

niska egenskapskrav som gällde när byggnadsverken uppfördes förutsatt oförändrad användning av byggnaden eller anläggningen.

I fråga om byggnadsverk för verksamhet som riktar sig till allmänheten, t.ex. vårdinrättningar, bibliotek och museer, avser regeringen inte att göra några generella undantag från kravet på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga. Behovet av undantag bör i sådana fall prövas i det enskilda fallet, vilket kommer att framgå av regeringens undantagsföreskrifter. Omfattande samhällsekonomiska besparingar kan göras om de möjligheter för att allmänt förbättra tillgänglighet och användbarhet i och omkring byggnader tas tillvara på ett tidigt stadium vid planering av flyttning av byggnader.

Generellt sett bör det inte vara något problem att göra undantag från de tekniska egenskapskraven för flyttning av befintliga småhus, som i de flesta fall kommer att bebos av samma personer även efter flyttningen. Större restriktivitet bör tillämpas i fråga om undantag för större byggnader i flera plan och offentliga lokaler som rymmer många människor. Hänsyn bör också tas till byggnadsverkets avsedda användning. Vidare bör varsamhetskraven i 3 kap. 10–14 §§ plan- och bygglagen beaktas för att förhindra att kulturhistoriskt värdefulla byggnader ändras på ett ovarsamt eller förvanskande sätt i samband med flyttningen.

Konsekvenser

Om det föreslagna bemyndigandet används som det är avsett kommer det i fråga om sådan flyttning av byggnader som nu förutses i Gällivare och Kiruna att ge följande konsekvenser. Befintliga byggnadsverk kan ges längre livslängd eftersom alternativet till flyttning är rivning av byggnaderna. Vidare kommer möjligheterna att bevara kulturhistoriskt värdefulla byggnader att förbättras. Möjligheterna att i större skala kunna återanvända byggnader och anläggningar genom att flytta dessa, bidrar till hållbar utveckling på berörda orter. Genom att befintliga byggnader inte behöver rivras blir den uppkomna mängden byggnadsavfall mindre än vad den annars skulle ha blivit. Belastningen på miljön till följd av transporter och användning av nytt byggmaterial blir också mindre än vad den annars skulle ha blivit.

5 Upphävande av lagen (1985:1040) om rätt för en skadenämnd att besluta i vissa frågor om avhjälpande av fukt och mögelskador

Regeringens förslag: Lagen (1985:1040) om rätt för skadenämnd att besluta i vissa frågor om avhjälpande av fukt- och mögelskador upphör att gälla vid utgången av juni 2007.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen föreslog i 1991 års kompletteringsproposition (prop. 1990/91:150, bilaga II:10, s. 100) att den dåvarande Småhusskadenämnden skulle avvecklas. I propositionen angavs att efter slutförd avveckling kunde lagen (1985:1040) om rätt för en skadenämnd att besluta i vissa frågor om avhjälpande av fukt- och mögel-

skador upphävas. Riksdagen beslutade att Småhusskadenämnden skulle avvecklas. Avvecklingen är slutförd. Lagen bör upphävas. Prop. 2006/07:62

Den nämnda lagen är inte relevant för det som i dag kallas Småhusskadenämnden, dvs. kansliet för fonden för fukt- och mögelskador.

6 Författningskommentar

6.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.

21 §

Första stycket innehåller två punkter. I *första punkten* bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela de närmare föreskrifter som behövs för att byggnadsverk skall uppfylla kraven enligt 2 och 2 a §§. Punkten har ändrats rent redaktionellt.

I *andra punkten* bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från de tekniska egenskapskraven på byggnadsverk i 2 och 2 a §§. I punkten preciseras att undantag från de tekniska egenskapskraven endast får föreskrivas om det finns särskilda skäl och undantaget avser antingen uppförande eller ändring av byggnader i experimentsyfte eller avser byggnadsverk som behöver flyttas för att uppföras på en ny plats.

I andra stycket införs en begränsning i möjligheten att göra undantag. Undantag får inte göras om det skulle medföra risk för människors säkerhet eller hälsa.

6.2 Förslaget till lag om upphävande av lagen (1985:1040) om rätt för skadenämnd att besluta i vissa frågor om avhjälpande av fukt- och mögelskador

Lagen (1985:1040) om rätt för skadenämnd att besluta i vissa frågor om avhjälpande av fukt- och mögelskador upphör att gälla vid utgången av juni 2007.

Promemorians lagförslag

Förslag till ändring i lagen (1994:847) om tekniska
egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.

21 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de närmare föreskrifter som behövs för att byggnadsverk skall uppfylla kraven enligt 2 och 2 a §§.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kraven i 2 och 2 a §§.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2007.

Förteckning över remissinstanserna – förslaget om undantag från tekniska egenskapskrav

Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Krisberedskapsmyndigheten, Handikappsombudsmannen, Myndigheten för handikappolitisk samordning, Statens räddningsverk, Riksantikvarieämbetet, Boverket, Lantmäteriverket, Naturvårdsverket, Statens geotekniska institut, Statens energimyndighet, Gällivare kommun, Kiruna kommun, Sveriges Kommuner och Landsting, LKAB, De handikappades riksförbund och Töre Husflyttningar AB.

Lagrådsremissens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1994:847) om tekniska
egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.

Härigenom föreskrivs att 21 § lagen (1994:847) om tekniska egenskaps-
krav på byggnadsverk, m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §

Regeringen eller den myndighet som
regeringen bestämmer får meddela
de närmare föreskrifter som behövs
för att byggnadsverk skall uppfylla
kraven enligt 2 och 2 a §§.

Regeringen eller den myndighet som
regeringen bestämmer får meddela
*1. de närmare föreskrifter som be-
hövs för att byggnadsverk skall upp-
fylla kraven enligt 2 och 2 a §§, och
2. föreskrifter om undantag från
kraven i 2 och 2 a §§.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2007-02-22

Närvarande: f.d. regeringsrådet Bengt-Åke Nilsson, regeringsrådet Stefan Ersson och justitierådet Lars Dahllöf.

Möjlighet till undantag från de tekniska egenskapskraven på byggnadsverk

Enligt en lagrådsremiss den 15 februari 2007 (Miljödepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kammarrättsassessorn Camilla Adolfsson.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I lagrådsremissen föreslås vissa ändringar i lagen om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. i syfte att regeringen eller Boverket skall få meddela föreskrifter om undantag från sådana i lagen angivna krav.

21 §

Enligt förslaget bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från de tekniska egenskapskrav på byggnadsverk som följer av 2 och 2 a §§.

Enligt 2 § första stycket i lagen skall byggnadsverk som uppförs eller ändras, under förutsättning av normalt underhåll, under en ekonomiskt rimlig livslängd uppfylla väsentliga tekniska egenskapskrav i fråga om

1. bärförmåga, stadga och beständighet,
2. säkerhet i händelse av brand,
3. skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö,
4. säkerhet vid användning,
5. skydd mot buller,
6. energihushållning och värmeisolering,
7. lämplighet för avsett ändamål,
8. tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga, och
9. hushållning med vatten och avfall.

Vidare skall enligt tredje stycket i samma paragraf byggnadsverk underhållas så att deras egenskaper i de hänseenden som avses i första stycket i huvudsak bevaras. Anordningar som är avsedda att tillgodose kraven i första stycket 2–4, 6 och 8 skall hållas i stånd.

Enligt 2 a § skall hissar i byggnader samt linbaneanläggningar för persontransport, även när 2 § första stycket inte är tillämpligt, ha det utförande och den utrustning som skäligen kan fordras för att de egenskapskrav på byggnadsverk som anges i 2 § skall uppfyllas.

Enligt lagrådsremissen (s. 7 f.) finns det behov av att kunna göra undantag från kraven i 2 och 2 a §§ framför allt i samband med experimentbyggande samt vid den förestående flyttningen av byggnadsverk (byggnader och anläggningar) i Gällivare och Kiruna kommuner med anledning av gruvnäringens utveckling i Malmfälten.

Gällande bestämmelser ger överhuvudtaget inget utrymme för regeringen eller någon förvaltningsmyndighet att föreskriva undantag från de grundläggande tekniska egenskapskrav på byggnadsverk som anges i lagen. Det föreslagna bemyndigandet är mycket långtgående och ger utrymme för föreskrifter om undantag från samtliga angivna krav och innehåller inte heller någon annan begränsning, t.ex. genom angivande av förutsättningar för eller ändamål med undantag.

Mot bakgrund av de skäl som angetts för lagändringen anser Lagrådet att bemyndigandet getts en alltför generell utformning och därmed fått en opåkallat vid omfattning.

Med hänsyn till det anförda och med utgångspunkt i de i remissen särskilt angivna ändamålen med bemyndigandet ger Lagrådet i det följande exempel på hur bemyndigandet skulle kunna begränsas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad som närmare behövs för att ett byggnadsverk skall uppfylla kraven enligt 2 och 2 a §§, och

2. undantag från kraven i 2 och 2 a §§ om det finns särskilda skäl och undantaget avser

a) uppförande eller ändring av en byggnad i experimentsyfte, eller

b) byggnadsverk som behöver flyttas för att uppföras på en ny plats.

Undantag enligt första stycket 2 får inte göras, om det skulle medföra risk för människors säkerhet eller hälsa.

Miljödepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 mars 2007

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, statsråden Olofsson, Odell, Ask, Husmark Pehrsson, Leijonborg, Larsson, Erlandsson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Billström, Adelson Liljeroth, Tolgfors.

Föredragande: Carlgren

Regeringen beslutar proposition 2006/07:62 Undantag i vissa fall från tekniska egenskapskrav på byggnadsverk.

Rättsdatablad

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag om ändring i lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.	21 §	
